

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

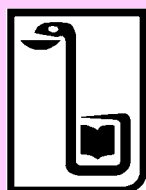
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічерда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості
освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасни-
ків.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

8. Vladymyrova V., Savitskaya T. Application of innovative learning technologies in a medical university is an integral component of the educational process. *Modern and global methods of the development of scientific thought : proceedings of the V International scientific and practical conference, Florence, Italy, 25–28 October 2022*. Florence: International Science Group, 2022. Pp. 337–345.

Гиря Марина Павлівна,
кандидат технічних наук, керівник відділу
внутрішнього забезпечення якості освіти

Разумна Алла Григорівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
практичний психолог

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК ЧИННИК КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ОСВІТИ У МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет»

Виходячи з того, що якість освіти розглядається як «комплекс характеристик освітнього процесу, що визначають послідовне та практично ефективно формування компетентності та професійної свідомості» [1], а культура якості освіти є сукупністю цінностей, фундаментальних принципів, норм, заснованих на засадах академічної доброчесності, корпоративної солідарності у взаєминах всіх стейкхолдерів освітнього процесу та як соціокультурний феномен включає «не тільки аспект управління та контролю за допомогою процедур вимірювання та оцінювання, але й звичаї, встановлений порядок, що підтримуються університетською спільнотою і мають формуватися на різних рівнях з урахуванням субкультур відповідних академічних підрозділів» [2], культура якості освіти в ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет» розглядається з двох боків — соціально-управлінського [3] як «зовнішня» об'єктивна складова та особистісно-психологічного як певні змістовно-діяльнісні та саморегулятивні характеристики суб'єктів освітнього процесу, що обумовлюють її «внутрішню» складову.

Культура якості в університеті досягається через структурно-системний вимір — внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти, політику забезпечення якості освітньої діяльності, а також через вимір студентської активності та активності науково-педагогічних працівників університету, які безпосередньо залучені до покращення якості освіти в університеті, окремих заходів та процесу прийняття рішень у закладі.

Вважається, що індивідуальна освітня культура здобувача медичної освіти є компонентом особистісної культури майбутнього фахівця як професіонала, що актуалізує його суб'єктність у професійному опануванні та розвитку. Вона виявляється у суб'єктивному осмисленні власної готовності до виконання професійних завдань в сфері охорони здоров'я як важливої цінності та місії особистості, а якість опанування професії усвідомлюється як необхідна умова навчальної діяльності, що актуалізує суб'єктну позицію студента в освітньому процесі, обумовлює самовиховання суб'єктивної культури якості навчальної діяльності в освітньому процесі. Під суб'єктивною культурою якості навчальної діяльності здобувача розуміється спрямованість на формування компетентності та самоідентифікації з високими стандартами сучасного професіонала, формування аутодидактичної компетентності як здатності до самостійного навчання та самоосвіти, компетентності в сфері освітнього самоменеджменту та саморегуляції.

В основі формування індивідуальної культури якості медичної освіти задіяно поєднання двох взаємопов'язаних процесів — зовнішнього впливу культури освітнього середовища (в тому числі культури управління, дидактичних, виховних, науково-дослідних процесів, комунікації, суб'єктивної культури всіх учасників освітнього процесу тощо) та внутрішніх суб'єктивних процесів особистості (рефлексії, аксіологічного самовизначення, світогляду, навчальних навичок, навчально-професійних патернів та установок тощо).

Психологічне забезпечення формування культури якості освіти вбачається на шляху врахування психологічних механізмів впливу «зовнішніх» соціокультурних чинників якості медичної освіти на здобувача медичної освіти через його «внутрішні» суб'єктивно-особистісні умови — особистісну та навчально-професійну самоідентифікацію, метапізнавальну та освітньо-професійну компетентність, установку на саморозвиток та самореалізацію, патерни самоменеджменту, рефлексії та самооцінки тощо [4].

Сучасна соціальна ситуація воєнного стану усвідомлюється учасниками освітнього процесу в контексті становлення культури медичного фахівця у відповідності до міжнародної гуманітарної та української національної культури, переосмислюється на підставах аксіологічної оцінки ставлення до війни та місця фахівця сфери охорони здоров'я в актуальних екстремальних умовах. В межах професійної ідентичності важливим смисловим компонентом стає спрямованість особистості майбутнього фахівця не тільки на професійну компетентність, але й на реалізацію соціальної потреби у власній причетності до вирішення проблем в умовах сучасних викликів, що усвідомлюються майбутнім фахівцем як власний внесок у історичне забезпечення перемоги та відновлення України, становлення української нації та міжнародного цивілізаційно-гуманітарного порядку. Концепція психологічного супроводу щодо забезпечення якості освітнього процесу в сучасних умовах набуває відповідних рис, що окреслюють зміст і засоби психологічного забезпечення та підтримку суб'єктів освітнього процесу:

— забезпечення послідовності психологічної підтримки формування фахівця із визначенням конкретних психологічних труднощів та способів їх подолання у відповідності до актуального етапу опанування ним професії;

— врахування особливостей актуального освітнього процесу, що визначається зростанням долі дистанційних форм навчання, необхідності становлення самоменеджменту, компетенцій майбутнього фахівця щодо здатності до самостійного опанування і самоосвіти, що реалізується через забезпечення процесу формування відповідних метанавчальних компетенцій;

— забезпечення особистісної адаптації до специфічних умов життєвих ризиків, викликаних війною, щодо збільшення стресового навантаження, що вимагатиме культури функціонування в ситуації постійного стресу, пов'язаного із реальними загрозами для життя, власного мікросередовища, роботи тощо.

Психологічна служба університету сприяє забезпеченню суб'єктивної складової культури якості освіти у медичному виші. Важливими складовими суб'єктивної культури учасників освітнього процесу є: психологічна підтримка у становленні психологічної культури викладацької діяльності, що передбачає допомогу у врахуванні викладачем особистісних, пізнавальних та афективних процесів при опануванні студентами необхідного матеріалу, усвідомленні викладачем себе як

об'єкта ідентифікації студента; психологічна підтримка становлення самоосвітньої культури студента, що передбачає становлення суб'єктності здобувача освіти і визначає прийняття на себе відповідальності за опанування, самоідентифікацію із майбутнім фахівцем як професіоналом, який перебуває в перманентному процесі професійного зростання та саморозвитку; психологічне забезпечення адаптації суб'єктів освітнього процесу до нових форм освітньої діяльності — підвищення психологічної культури дистанційного спілкування та дистанційного викладання та опанування, що необхідні для забезпечення усвідомлення суб'єктивних ресурсів підвищення якості цього процесу; формування психологічної культури стресостійкості та самопомоги у стресових ситуаціях, що інтегрується у систему особистісної саморегуляції та самоменеджменту здобувача освіти.

Психологічна служба університету реалізує психологічний супровід становлення суб'єктивної культури якості освіти в сучасних соціальних реаліях на кожному із напрямів її діяльності — діагностичному, корекційно-реабілітаційному, просвітницькому та інших, що забезпечують його комплексність та ефективність.

Список літератури

1. Якість освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/yakist-osviti>
2. Ставицький А., Затонацька Т. Формування культури якості вищої освіти в українських університетах. *Освітня аналітика України*. 2017. № 1 (1). С. 18–24.
3. Шиян Д. М., Давидова Ж. В., Гиря М. П., Кудрявцева Т. О. Менеджмент освітнього процесу: навчально-методичне забезпечення освітніх компонент освітньо-професійної програми (перший рівень) : методичний посібник / за заг. ред. Д. М. Шияна; ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет». Харків, 2022. 81 с.
4. Разумна А. Г. Педагогічні умови формування професійної ідентичності майбутнього фахівця сфери охорони здоров'я в закладах вищої медичної освіти. *Методичні аспекти забезпечення якості післядипломної освіти на основі компетентнісного підходу: матеріали науково-методологічного семінару*. Випуск 1. Харків: ХМАПО. 2019. С. 22–34.